

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

DIREKTORAT ZA UPRAVNE NOTRANJE ZADEVE,
MIGRACIJE IN NATURALIZACIJO

Urad za upravne notranje zadeve in naturalizacijo

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 44 94

F: 01 428 46 95

E: dunzmn.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Republika Slovenija
Urad Vlade RS za komuniciranje
Gregorčičeva 25
1000 Ljubljana

Številka: 092-89/2014/2 (1322-03)

Datum: 24. 2. 2014

Zadeva: Predlagam.vladi.si Predlog 5434-43: Izdaja mrliških listov oseb, ki so bile pobite v povojnih pobojih

V zvezi s predlogom, da se končno izda mrliške liste osebam, pobitim v povojnih pobojih pojasnjujemo:

Ministrstvo za notranje zadeve je že leta 1995 pripravilo predlog Zakona o dopolnitvah Zakona o matičnih knjigah (Uradni list RS, št. 28/95), ki je bil sprejet po hitrem postopku in je začel veljati 27. 5. 1995. Z navedenimi dopolnitvami zakona je bil določen poseben postopek za ugotovitev in vpis smrti v matično knjigo umrlih za osebe, ki so umrle med drugo svetovno vojno ali neposredno po njej, pa še niso bile vpisane v matično knjigo umrlih. Do tedaj je bilo mogoče opraviti vpis smrti v matično knjigo umrlih za navedene osebe le na podlagi predhodno izvedenega sodnega postopka razglasitve pogrešanca za mrtvega ali sodne ugotovitve smrti v skladu z Zakonom o nepravdnem postopku.

Za vložitev predlogov za uvedbo postopka za ugotovitev in vpis smrti je zakon najprej določil petletni rok, zaradi ocene, da še naprej ostaja potreba po posebni ureditvi ugotovitve in vpisa smrti, pa je bila veljavnost teh določb najprej večkrat podaljšana, sedaj pa ni več omejena. Skupno število vpisanih smrti na podlagi določb tega zakona je bilo v prvih petih letih okoli 4.600, sedaj pa je na podlagi tega postopka v matični register letno vpisanih le še do 5 smrti.

Poseben postopek za ureditev vpisa smrti, omogoča vpis smrti v matični register za vse osebe, ki so življenje izgubile med vojno ali po koncu druge svetovne vojne (predvsem za žrtve množičnih povojnih pobojev, žrtve dachavskih procesov, žrtve koncentracijskih taboriščin žrtve usmrčene na podlagi sodb raznih sodišč) torej za vse osebe umrle ali pogrešane v času med ali po vojni in njihova smrt še ni bila evidentirana v matičnih evidencah, zaradi česar njihov osebni status ni bil urejen. Svojem umrlih je s tem dana možnost, da na enostaven in hiter način, brez stroškov v upravnem postopku, dokažejo smrt osebe in zahtevajo vpis smrti v matični register ter pridobijo zanje izpiske o smrti (mrliške liste), ki so podlaga za pridobitev pravic v drugih postopkih.

Ob tem pripominjamo, da je Ministrstvo za notranje zadeve ob pripravi navedenega zakona tako Ministrstvo za pravosodje kot tudi Arhiv Republike Slovenije zaprosilo za pojasnilo ali kateri koli arhiv v Republiki Sloveniji morda razpolaga s fondi oziroma podatki o pobitih neposredno ob koncu vojne, ter morebitnimi podatki o kraju in času njihove smrti, vendar naj teh podatkov ne bi imeli.

Ministrstvo je upravnim enotam ob uveljavitvi zakona poslalo tudi navodilo, da same pregledajo rojstne matične knjige in ostale evidence in ugotovijo, kateri vpisi se morda še nanašajo na osebe, ki bi lahko umrle v tem obdobju (ker se kasneje niso več pojavile v nobeni evidenci). Matični uradi so se v ta namen povezali tudi z župnijskimi uradi. Na podlagi ugotovitev upravnih enot je Ministrstvo za notranje zadeve v letu 2000 sestavilo sezname približno 950 oseb, ki so bili posredovani državnemu tožilstvu, s predlogom, da zanje poda predlog za ugotovitev in vpis smrti v skladu z zakonom, kar je bilo tudi izvedeno.

Tudi sedaj veljavni Zakon o matičnem registru (ZmatR - UPB2; Uradni list RS št. 11/2011) je v 14. a členu obdržal določbo o Posebni ureditvi vpisa smrti v matični register. Gre torej za ugotavljanje smrti v upravnem postopku, posledica tega pa je vpis smrti v matični register na podlagi odločbe o ugotovitvi in vpisu smrti, ki jo izda upravna enota. Predlog za uvedbo postopka se vloži pri pristojnem organu, na območju katerega je kraj, kjer je imela umrla oseba zadnje stalno prebivališče, če tega ni mogoče ugotoviti, pa pri pristojnem organu, na območju katerega je kraj rojstva umrle osebe. Predlog za uvedbo postopka lahko vložijo sorodniki umrle osebe v ravni in stranski vrsti brez omejitev, svojci po svaštvu pri čemer ni potrebno, da se sorodstvo dokazuje z listinami, prav tako ni potrebno, da bi bil predlagatelj slovenski državljan. Predlog lahko poda tudi državni tožilec, društva in druge pravne ter fizične osebe, ki imajo podatke, ki so potrebni za vpis smrti oseb ter jih lahko posredujejo državnemu tožilcu za potrebe vložitve predloga iz prejšnjega odstavka. Predlagatelj postopka mora predlogu predložiti dokaz, s katerim verjetno izkaže, da je oseba, za katero je bil podan predlog za ugotovitev in vpis smrti v matični register, umrla. Če točnega datuma in kraja smrti ni mogoče ugotoviti, se lahko kot datum smrti vpiše samo mesec in leto smrti ali samo leto smrti, ne vpiše pa se kraja smrti. Smrt nato vpiše v matični register pristojni organ, ki je izdal odločbo o ugotovitvi smrti. Dokazovanje smrti v teh postopkih je izredno poenostavljeno, saj zakon določa, da mora biti smrt vsaj verjetno izkazana, dokazuje pa se lahko z vsemi dokaznimi sredstvi, ki jih dopušča Zakon o splošnem upravnem postopku (listine, izjave prič, sorodnikov ali zgolj izjava predlagatelja).

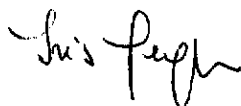
Glede na navedeno ocenjujemo, da je ministrstvo kot organ pristojen za področje evidentiranja smrti v matični register (prej matične knjige) oziroma v uradne evidence storilo vse, da se svojcem umrlih na enostaven način omogoči pridobitev izpiskov o smrti (mrliške liste), ki so podlaga za pridobitev pravic v drugih postopkih (dedovanje, žrtve vojnega nasilja, poprava krivic..).

Ob tem še pojasnjujemo, da tako Zakon o matičnem registru, kot tudi prej veljavni Zakon o matičnih knjigah točno določata podatke, ki so potrebni za vpis smrti in med temi podatki ni podatkov o vzroku, načinu ali okoliščinah smrti, saj ti podatki, glede na namen vpisa smrti v uradno evidenco, niso relevantni. Ključni namen posebne ureditve vpisa smrti je dokončna ureditev osebnega statusa umrlega, z vpisom smrti v uradno evidenco in ne ugotavljanje vzroka ali načina smrti.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Dušanka Pirnar Grnjak
sekretarka

Iris Jeglič
direktorica urada
sekretarka

Poslano:
- naslovníku, po e-pošti; gp.ukom@gov.si

